

Κερασ. Τραπ. Χαλδ. **Έχει τὴν αἰτία του, εἶναι ψεγαδιασμέ- νος Χίος. Συνών. ἀφορμή. β)* Πάθος, νόσημα, ἰδία χρόνιον ἢ λανθάνον **Ηπ. Πελοπν. (Λακων. κ. ἄ.) Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Τραπ. Ταλδ.): Πές μου, γιαντρέ, κι ὁδήγα μου τ' εἶναι ἡ αἰτία μου; Λακων. 'Ασ' σὰ πολλὰ τὰ ντᾶρτᾶ ἐχτέ- θεν τὴν αἰτίαν (ἀπὸ τὰ πολλὰ ντέρτια, ἤτοι βάσανα, ἀπέ- κτησε κτλ.) Χαλδ. 'Εγένουμουν με τὴν αἰτίαν αὐτόθ. 'Εξέγκεν τὴν αἰτίαν ἀποπᾶν' αὐτ' (ἐθεραπεύθη. ἐξέγκεν = ἐξέβαλε) αὐτόθ. 'Εξώδεψα πολλὰ 'ς σοὶ γιαντροὺς καὶ 'κ' ἐπόρεσα νὰ χάνω ἀποπᾶν'-ι-μ' τὴν αἰτίαν Κερασ. Τραπ. Χαλδ. || Γνωμ.*

**Οπῶχει αἰτιά καὶ κρύβεται με τὴν αἰτιά πηγαίνει* Λακων. Πβ. αἰτιάρις. 3) Αἰτίαισις, κατηγορία σύνθη. καὶ Πόντ. (Κερασ. Χαλδ.): *Μι ρίχθ' ἰτία Μακεδ. 'Σ ἐμέν αἰτίαν μ' εὐρήκ'ς (μὴ με αἰτιάσαι) Κερασ. Χαλδ. Ντό αἰτίαν νὰ εὐρήκω 'ς ἐσέν, ἐσὺ τιδὲν κακὸν 'κ' ἐποίκες με! (τί αἰτίαν νὰ εὐρω εἰς ἐσέ, σὺ δὲν μοῦ ἔκανες κἀνένα κακὸν) αὐτόθ. 'Η σημ. καὶ ἀρχ. Πβ. Θουκ. 1,66 «τοῖς Ἀθηναίοις καὶ Πελοποννησίοις αἰτίαι αὐταὶ προσεγεγέννητο ἐς ἀλλή- λους» καὶ 1,146 «αἰτίαι αὐταὶ καὶ διαφοραὶ ἐγένοντο ἀμφοτέροις».*

αἰτιάρις ἐπίθ. Πελοπν. (**Ηλ. Λακων.*)

**Εκ τοῦ οὐσ. αἰτία καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άρις.*

1) **Ασθενικός, φιλάσθενος, ἰδία φθισικός Λακων. Συνών. ἀρρωστιάρις. 2)* Οἶονεὶ ὁ ζητῶν αἰτίαν πρὸς φιλονικίαν, φίλερις Πελοπν. (**Ηλ.*)

αἰτιασμένος ἐπίθ. **τιασμένος* **Ηπ. Πελοπν. (*Ηλ. Λακων.)*

**Εκ τοῦ ἀρχ. ρ. αἰτιάζω.*

1) **Ο ἔχων ἐν ἑαυτῷ αἰτίαν, νόσον λανθάνουσαν καὶ δὴ φθίσιν ἐνθ' ἄν.: 'Ηταν αἰτιασμένος καὶ πέθανε* **Ηλ. 2)* **Ο ἔχων ἀτελῆ σωματικὴν ἀνάπτυξιν Πελοπν. (Λακων.) Πβ. παθιασμένος.*

αἰτίζω Κορσ.

Τὸ ἀρχ. αἰτίζω.

Ζητῶ νὰ λάβω.

αἰτίκα ἐπίρρ. ἀμάρτ. *ἀέκα* Πόντ. (**Αμισ. Οἶν.*)

**Εκ τοῦ ἐπιθ. αἰτίκος.*

Τοιουτοτρόπως ἐνθ' ἄν.: *Σάν τιλα τρέδεις ἐσὺ, ἀέκα νὰ τρέδῃ καὶ ἡ τύχη μου (ὅπως τρέχεις σὺ, οὕτω νὰ τρέχῃ καὶ ἡ τύχη μου. 'Εκ παραδ.) Οἶν. Συνών. ἔτσι.*

αἰτίκος ἀντων. Πόντ. (Κερασ. **Οφ. Τραπ.) ἀγίτικος* Πόντ. (Κερασ.) *αἰτ'κος* Πόντ. (Σούρμ. Τραπ.) *ἀέκος* Πόντ. (Οἶν.) *αἰίκος* Πόντ. (**Αμισ. Κερασ. Οἶν. *Οφ. Τραπ. Χαλδ.)*

**Εκ τοῦ ἀμαρτ. ἀούτικος* παρὰ τοῦ ἀοῦτος (ἰδ. οὔτος) ἀντικατασταθέντος ὀλοκλήρου τοῦ -ούτικος διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίτικος. **Ιδ. *ΑνθΠαπαδόπ. ἐν 'Αθηνᾷ 41 (1929) 25.*

Τοιούτος ἐνθ' ἄν.: **Αέκος εἶσαι Οἶν. 'Αέκον λόγος λέχ- κεται; (τοιούτος λόγος λέγεται;) αὐτόθ. 'Αίικος κι αἰίκος ἄθροπος ἔρθεν αὐτόθ. 'Αίκα λόγια Τραπ. Χαλδ. 'Αίκα κι αἰκα εἶπαν Τραπ. Καὶ ἓνα δύο ἄλλα αἰκα ἄμον τὸ εἶπεν, ὥστερα ἐσκάλωσε νὰ φονερίξ' καὶ τρώῃ ἄτα (ἀφοῦ εἶπε καὶ ἓνα δύο ἄλλα τοιαῦτα, ὥστερον ἤρχισε νὰ τὰ πνίγῃ καὶ νὰ τὰ τρώῃ. 'Εκ παραμυθ.) 'Αμισ. || Φρ. 'Αίτικα τῶ' αἰτίκα, τῶερὰ μάνγα (ὡς καταχλεῖς λόγου. Συνών. φρ.*

*αὐτὰ ποῦ λές, φίλε μου) *Οφ. || Παροιμ. φρ. 'Αίτικα χαβάλα, χαψία με τὰ τῶιφάλα (τοιαῦτα ὑποθέσεις τοιαῦτα ἀποτελέσματα ἔχουν) αὐτόθ. Τ' αἰκα αἰκα ἔχ'νε (ἐπὶ τῶν φυ- σικῶν ἐπακολουθημάτων κακῶν πράξεων) Χαλδ. 'Σ αἰτικό χαλκὸ αἰίκα λάχανα ψήγτανε (εἰς τοιαύτην χύτραν τοιαῦτα λάχανα ψήγονται. *Εκαστος κατὰ τὴν ἀξίαν του τυγχάνει τῶν τιμῶν) *Οφ. || *Ἀσμ.*

**Εμὲν 'ς ἐσέν ποιὸς ἔστειλεν αἰκα 'κ' ἐθυμέθεν, μόνον ἐμέναν εἶπε με τὴν 'ψὴν αὐτ' ἔπαρ' κ' ἔλα* Κερασ.

**Αλί ἐμέν, μαννίτσα μου, ἄλλο 'κ' εἶδα αἰκον, τὸ κρεββατόπο μ' εἵκαιρον, τὸ μαξιλλάρ' καρίπ'κον (καρίπ'κον = ἔρημον) Χαλδ. Συνών. τέτοιος.*

αἴτιον τό, λόγ. κοιν. αἴτιο κοιν. αἴτιον βόρ. ἰδιώμ. αἴτιος **Ιων. (Σμύρν.)*

Τὸ ἀρχ. οὐσ. αἴτιον.

1) Αἰτία, ἀφορμὴ λόγ. κοιν.: **Εγίνης τὸ αἴτιον τσαὶ ἐξήμωσα Κύπρ. Γιατί κλαίτε; τί 'ναι τὸ αἴτιος; Σμύρν.*

2) Νόσος ἐπιδημική, ἰδία ἢ γρίπη ἢ καταρροή τις Κύπρ.: **Επκισέν με τὸ αἴτιον. 'Αλλαξεν ἡ φωνή σου ἰθαὶ 'εν-νὰ σὲ πκάσῃ τὸ αἴτιον. 3)* Εἶδος ἐξανθήματος κατὰ τὸ πρόσωπον καὶ ἀλλαχοῦ τῆς κεφαλῆς τῶν βρεφῶν, εἶδος ἔρπητος Θράκ. (Μάδυτ.) **Η σημασία πιθανῶς παλαιά.*

Πβ. **Επιστολ. Σωκρ. 7,14 «τὸ συνεστηκὸς αἴτιον» morbus grassans. 'Ιδ. καὶ Θησαυρ. ἐν λ.*

αἴτιος ἐπίθ. λόγ. κοιν. καὶ Πόντ. (Οἶν. Σάντ.)

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. αἴτιος.

1) **Ο παρέχων τὴν αἰτίαν, τὴν ἀφορμὴν, τὸν λόγον, συνήθως κακοῦ τινος λόγ. κοιν. καὶ Πόντ. (Οἶν. Σάντ.): 'Ας ὀψεται ὁ αἴτιος. Σὺ εἶσαι ὁ αἴτιος τοῦ κακοῦ κοιν. Μὴ μοῦ παραμορφίζεσαι, γιατί ἐσὺ 'ς' ὁ πρῶτος αἴτιος Κρήτ. Γίνονται αἰτίες νὰ μὴ παντρεύγουνται οἱ ἄνθρωποι νεοὶ Κάλυμν. 2)* **Ο αἴτιος τοῦ συμποσίου, ὁ ἀμφιτρύων Κρήτ.: Φρ. Εἰς ὑγεία καὶ τῶν αἰτιῶν ἢ μόνον Καὶ τῶν αἰτιῶν (χαι- ρετισμὸς τοῦ πίνοντος ὑπὲρ ὑγείας τῶν αἰτίων τοῦ συμπο- σίου, π. χ. τῶν γονέων κατὰ τὴν βάπτισιν).*

αἴτουλας ὁ, **Ανδρ. αἴτ'λας* **Ανδρ. (Κόρθ.)*

Πιθανῶς ἐκ τοῦ ἀρχ. ἐπιθ. αἴθων. **Ιδ. ΜΣτεφανίδ. ἐν 'Αθηνᾷ 28 (1916) Λεξικογρ. 'Αρχ. 81.*

Τὸ ζῷον μουστέλλα ἢ ἀγρία (mustella vulgaris) ἀρπακτικὸν τοῦ γένους τῶν ἰκτιδίων (ἀρχ. γαλῶν), ὀρμητι- κὸν καὶ θυμοειδὲς (αἰθίων). [**]

αἴφνης ἐπίρρ. λόγ. κοιν.

Τὸ ἀρχ. ἐπίρρ. αἴφνης.

**Απροσδοκήτως, ἀπροόπτως, ἀνελπίστως. Συνών. ἄξαφνα, ξαφνικά, ξάφνου.*

αἴφνιδιασμός ὁ, λόγ. κοιν.

Τὸ μεσ. οὐσ. αἴφνιδιασμός.

1) Αἴφνιδια εἰσβολή, εἰσόρμησις, ἐπίθεσις τῶν ἐχθρῶν.

2) Πᾶσα αἴφνιδια, ἀπροσδόκητος, ἀνελπίστος ἐμφά- νισις ἢ πρᾶξις.

αἰχμαλωσία ἡ, λόγ. κοιν. ἀμαλουσία Πελοπν. (Λακων.)

Τὸ ἀρχ. οὐσ. αἰχμαλωσία. Διὰ τὸν τύπ. ἀμαλουσία πβ. ἀμαλωσία τοῦ 15^{ου} αἰῶνος ἐν Les cinq livres de la loi 331 (ἔκδ. Hesselring).

